320575 - Bilmediğimiz Allah'ın sıfatlarının anlamı

Soru

Allah'ın işitme ve görme sıfatlarının anlamını öğrenmek istiyorum. "Allah'ın sıfatı nasıl olduğunu bilmiyoruz" dediğimizde bizim insanlar olarak etrafımızda gördüğümüz şekiller Allah'ın gördüğü şekilde değil midir? Yoksa görünenlerin başka şekli mi var?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Semi' ve Basir Allah'ın isimleri olduğu gibi, sem' (işitme) ve basar (görme) Allah'ın sıfatlarındandır. Biz buna kesin bir şekilde inanırız. Ancak işitme ve görmenin nasıl gerçekleştiğini bilmeyiz. Aynı şekilde onun zatının ve diğer sıfatlarının nasıllığını bilmeyiz. Yani Allah tüm farklı sesleri aynı anda nasıl işittiğini bilmeyiz. Yukarıda ve aşağıda bulunan tüm varlıkları aynı anda nasıl gördüğünü bilmeyiz. "İnkâr edenler, "Kıyamet bize gelmeyecektir" dediler. De ki: "Hayır, öyle değil, gaybı bilen Rabbime andolsun ki, Kıyamet size mutlaka gelecektir. Ne göklerde ve ne de yerde zerre ağırlığında bir şey bile O'ndan gizli kalmaz. Bundan daha küçük ve daha büyük ne varsa, hepsi apaçık bir kitaptadır." (Sebe' 3)

Bununla birlikte Allah'ın kendine isnat ettiği göz, el, yüz vb. sıfatların nasıl olduğunu bilmeyiz. Yaratıkları nitelediğimiz gibi yüce Allah'ı niteleyeceğimiz somut bir şekil yoktur. O'nun hiçbir eşi ve benzeri yoktur. ".. O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir." (Şura/11)

İmam İshak bin Rahiveyh Rahimehullah şöyle dedi: "Benzetme şu şekilde olur: Şunun veya bunun eli gibi, işitmesi gibi vb. ancak Allah'ın dediği gibi ".. O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir." Derse teşbih olmaz.

Şeyhulislam İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi: "Bazı alimler şöyle dedi: Soru soran bir kişi

şöyle sorarsa: Allah nasıl iner?, Nasıl istiva eder? Nasıl bilir?, Nasıl konuşur?, Nasıl güç yetirir?, Nasıl yaratır?.. Ona şu şekilde sor: Onun zatı nasıldır? Eğer zatı nasıl olduğunu bilmiyorum derse, sen de ona: O'nun sıfatları nasıl olduğunu bilmem, dersin. Çünkü sıfatın nasıllığını bilmek zatın şeklini bilmekle alakalıdır. (şerh hedis el nuzul s.11)

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: "Yüce Allah ve peygamberi söz konusu sıfatların nasıl olduğu hakkında bilgi vermediler. Böylece niteliği nasıl olduğunu bilemeyiz, bilgi araçları olmadığına göre amaç da bilinemez. O takdirde şöyle deriz: Allah'ın sıfatlarıyla ilgili bir şekil öne süremeyiz, hatta nasıl olduğunu dahi soramayız, kim sorsa onu sakındırırız. Zira nasıl olduğunu sormak tehlikeye gitmektir. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: «(Sözlerinde ve fiillerinde haddi aşıp) aşırı gidenler helak olmuştur.» şeklini ve niteliğini sormak aşırı gitmektir. Çünkü bu bilginin bir faydası olsaydı Allah ve peygamberi bunu bize açıklarlardı. Bilakis Allah'ın sıfatların mahiyetine ulaşmak imkansızdır. Şüphesiz insana verilen hisler Allah'ın sıfatlarını idrak edemez. (Şerhul akide elseferiniyye s. 289)

"Allah bizi şeklimizle görür, seslerimizi bildiğimiz gibi işitir" konusuna gelince bu konuya girmemizde fayda olmadığı gibi bilgimiz olmayan bir konuda tartışmamız yasaklanmıştır. Alimler sıfatlarla ilgili bilgi olmadığını söylerken Allah'ın bu sıfatla nasıl sıfatlandırıldığı ve sıfatın mahiyeti ve gerçeğinin bilinememesini kaydetmişlerdir. Sonuç olarak Allah'ın bize bildirmediği gaybi bilgiler hakkında özellikle yüce Allah'ın zatı, isimleri ve sıfatları hakkında yorum yapmamız caiz değildir. Yüce Allah şöyle dedi: "Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra 36)

"De ki: "Rabbim ancak, açık ve gizli çirkin işleri, günahı, haksız saldırıyı, hakkında hiçbir delil indirmediği herhangi bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır." (Araf/33)

En iyisini Allah bilir.